

TÜRK KÜTÜPHANECİLER DERNEĞİ
XIV. KÜTÜPHANE HAFTASI
KUTLAMA PROGRAMI
(27 Mart — 2 Nisan 1978)

Gün	Faaliyet	Yeri	Saat
27 Mart 1978 Pazartesi	Anıtkabiri Ziyaret	Milli Kütüphaneden 9.00'da hareket	10.00
	Açılış Töreni : İstiklâl Marşı Kütüphaneciler Marşı Saygı Duruşu Konuşmalar Ödül Dağıtımı	Türk Tarih Kurumu Konferans Salonu	10.30
28 Mart 1978 Salı	Yuvarlak Masa Toplantısı : Devlet Daireleri Kütüphaneleri Yöneten : Doç. Dr. Berin U. Yurdadoğ Konuşmacılar : Bilge Gökçe İbrahim Karaer Danyal Sertoğlu	Milli Kütüphane Müzik Salonu	15.00
30 Mart 1978 Perşembe	Konferans : Yönetici olarak Kütüphaneci (Abdülkadir Salgır)	Milli Kütüphane Müzik Salonu	17.00
31 Mart 1978 Cuma	Konferans : Roma Patoloji Enstitüsü (Saadet Gazı)	Milli Kütüphane Müzik Salonu	15.00
1 Nisan 1978 Cumartesi	Açık oturum : Kütüphanelerarası işbirliği Yöneten : Prof. Dr. Yaşar Karayalçın Konuşmacılar : Prof. Dr. Osman Ersoy Doç. Dr. Özer Soysal Doç. Dr. Jale Baysal Dr. Mustafa Akbulut Altınay Sernikli Abdülkadir Köylü Yıldız Çakın Feridettin Atatug	İngiliz Kültür Heyeti Kütüphanesi Konferans Salonu	15.00
2 Nisan 1978 Pazar	Konya Kütüphanelerini Ziyaret	Milli Kütüphane önünden hareket	08.00 - 18.00

TKD GENEL BAŞKANI NAIL BAYRAKTAR'IN XIV. KÜTÜPHANE HAFTASINI AÇIŞ KONUSMASI

Sayın Konuklar;

Bu yıl 27 Mart - 2 Nisan tarihlerine rastlayan XIV. Kütüphane Haftası, bugün başlamış bulunuyor. Hafta'nın hayırlı ve başarılı olmasını dilerim. Kutlama programının hazırlanmasında emeği geçenlere, faaliyetlerimiz için salonlarını tahsis eden kuruluşlara, özellikle Hafta'nın açılış töreni için bu salonu Kütüphanecilere vermiş bulunan Türk Tarih Kurumu Başkanlığına huzurunuzda teşekkür ederim.

Kütüphane Haftası, geçen yıllarda olduğu gibi, bu yıl da en iyi şekilde, halk ve çocuk kütüphanesi bulunan İl ve İlçelerle, ilk ve orta dereceli okullarda ve Derneğin şubesinin bulunduğu yerlerde kutlanmaktadır. Hafta'dan önce gazetelere ulaştırılmak üzere haber ajanslarına gönderdiğimiz bir yazıda «Mart ayının son haftası yurdumuzda Kütüphane Haftası olarak kutlanmaktadır.» demiştik. Aslında Hafta yurdumuzun her köşesinde belki kutlanamıyor. Çünkü, Derneğin şube sayısı 51'in üstüne çıkamadı. Halk ve çocuk kütüphanelerinin sayısı, özellikle planlı kalkınma döneminde devlet eliyle yapılan binalarla 700'e çok yaklaştı ama, daha kütüphane isteyen pek çok yerleşme merkezi vardır. Yurdun her köşesine yayılan sadece okullarımızdır. Eğer bütün okullarda Kütüphane Haftası kutlanıyorsa, gazetelere dağıttığımız haber doğrudur, diyebiliriz. Ancak, Hafta'nın gerektiği şekilde kutlanabilmesi için o okullarda da kütüphane bulunması gerekir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nda yapılan bir çalışmasının sonucu alınmadığından, okul kütüphanelerinin tam sayısı bizce bilinmiyor; fakat, orta dereceli okullarda binlerin üstünde olduğu tahmin edilebilir. Bu arada, aynı Bakanlığın içinde kütüphanelerin bağlı bulunduğu bir birim daha olduğunu biliyoruz : Halk Eğitimi Genel Müdürlüğü, şimdiki adı ile Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü. Bugün, okuma salonuna sahip Halk Eğitim Merkezi kütüphaneleri 131 adettir. Bu kütüphaneler, Halk Eğitimi Merkezleri Yönetmeliği ile Halk Eğitimi Başkanlığı Yönetmeliği hükümlerine göre açılmıştır. İkinci yönetmeliğin bir maddesinde Başkanlığın görevleri sayılırken şöyle bir görev yer alır : «Sabit ve gezici halk kitaplıklarının açılmasına, bunların zenginleştirilmesine ve herkesin bu kitaplıklardan faydalanmasına çalışmak.» Halk Eğitimi Merkezlerindeki 131 kütüphaneye, okuma salonu olmayan fakat, kitap koleksiyonu mevcut olan Merkezleri de katarsak sayı 400'e yükselir.

Demek oluyor ki, ülkemizde halk kütüphaneleri, okul kütüphaneleri ve halk eğitimi merkezi kütüphaneleri ile öğrencilere ve yetişkinlere hizmet veren hayli kütüphane var. Ancak aralarında bir koordinasyon bulunduğunu söylemek mümkün değildir. Bu kütüphanelerin yurt düzeyinde dağılımına bakılınca, bazı yerlerde üçünün de bulunduğu görülür. Bazı yerlerde ise ikisi bir arada oluyor, çoğu yerde de tek tek bulunuyorlar. Bu kütüphane türlerinin birlikte oldukları yerlerde, aralarında bir işbirliği kurmak kolaydır, diyebiliriz. Fakat tek oldukları yerlerde, özellikle okul kütüphanelerinin, tek olduğu yerlerde, daha iyi hizmet verebilmek için nasıl bir yöntem uygulanabilir, nasıl bir düzenleme yapılabilir?.

İşe ilçe düzeyinde bakarsak; bugün 275 ilçede halk kütüphanesi olmadığı görülür. Tabii, buralara 4. Beş Yıllık Kalkınma Planı ve daha sonraki kalkınma planları dönemlerinde kütüphane yapılacaktır. Ancak bugün bu ilçelerin bir kısmında Halk Eğitimi Merkezi Kütüphanesi varsa, onlara işlerlik kazandırılarak kütüphane hizmeti bu ilçelere daha erken ulaştırılabilir. Halk kütüphanesi bulunmayan 275 ilçeden sadece okul kütüphanesi olanlarında ise, okul kütüphanelerinden yetişkinlerin de yararlanmasını sağlamak, herhalde iki Bakanlığın anlaşması ile gerçekleştirilebilir. Böylece, okul kütüphanelerine gerekli kitap ve personel takviyesi yapmak suretiyle, halk kütüphanesi binası yapımı sonuçlanıncaya kadar ilçe halkının okuma ihtiyacı karşılanmış olur.

Bu konuda bir ilimiz, Yozgat İli, tipik bir örnek olabilir : Yozgat'ın 7,952 nüfuslu Akdağmadeni ilçesinde halk kütüphanesi ve halk eğitimi merkezi yoktur. Buna karşılık lisenin kütüphanesinde 4255 kitap mevcuttur; fakat orada da kütüphaneci yoktur. 10.351 nüfuslu Boğazlıyan ilçesinde de kütüphane ve halk eğitimi merkezi yoktur. Memuru bulunan lise kütüphanesinde 4091 kitabı vardır. 5.080 nüfuslu Sarıkaya ilçesi ile, 14.013 nüfuslu Sorgun ilçesinde ise, her birinde 3000 dolayında kitap olan lise kütüphaneleri ve kitap koleksiyonu olduğu halde okuma salonu bulunmayan birer Halk Eğitimi Merkezi bulunmaktadır.

Bu örnekler, Yozgat ilinin pilot bölge seçilerek, ilçelerindeki okul kütüphanelerinin yetişkinlere de hizmet edecek duruma getirilmesi çalışmalarına girişilmesinin yararlı sonuçlar doğuracağını ortaya koymaktadır.

İlçe düzeyinden başka, köy ve kasaba düzeyinde de kütüphane sorunu, Milli Eğitim Bakanlığı ile Kültür Bakanlığının ortak çalışmasını beklemektedir. Esasen, Eğitim Odaları Yönetmeliği ile konu ortaya koyulmuştur ve yıllardan beri bir uygulama da yapılmaktadır. Yönetmeliğin **Amaç ve Kuruluş** maddesinde; «Halkın okuma ihtiyacını karşılamak, okumasını teşvik etmek, temel ve genel bilgisini kuvvetlendirmek..... amacıylar..... köy ve bucaklarda Eğitim Odası açılır.» denilir. Aynı yönetmeliğin **Çalışma Konuları** maddesinde Eğitim Odalarında yapılacak çalışmalar arasında **Okuma Faaliyetleri** şöyle belirtilmiştir :

- 1 — Kitap, dergi, gazete okunması,
- 2 — İsteyenlere ödünç kitap verilmesi,

3 — Genel arzu ve ihtiyaca uygun kitapların, Yönetim Kurulunca seçilecek kimseler tarafından zaman zaman okunarak halka dinletilmesi.

Bir çok köy ve kasabada Eğitim Odası açılmış olup, yararlı faaliyetleri olmaktadır. Bugünkü sayıları 1427'dir.

Görülüyor ki kütüphane potansiyeli daha çok Milli Eğitim Bakanlığında toplanmış bulunmaktadır. Kültür Bakanlığının gücünün de katılmasıyla harekete geçirilecek bu potansiyel, yurt çapında yaygın bir kütüphane şebekesi oluşmasını hızlandırabilir.

İşte o zaman Kütüphane Haftası'nın bütün yurttaki kutlandığı haberi belki gerçek olur. Gelecek yıllarda bu haberin doğrulandığını görmek arzusu ve dileği ile hepinizi saygı ile selamlarım.